

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 16 października 2026 r.
(OR. en)

12770/26

Międzyinstytucjonalne numery
referencyjne:
2026/0243 (NLE)
2026/0244 (NLE)

RECH 346
COASI 168

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: Umowa między Unią Europejską a Australią w sprawie uczestnictwa Australii
w programach Unii

UMOWA
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ
A AUSTRALIĄ
W SPRAWIE UCZESTNICTWA AUSTRALII
W PROGRAMACH UNII

UNIA EUROPEJSKA (zwana dalej „Unią”),

oraz

AUSTRALIA,

zwane dalej indywidualnie „Stroną”, a łącznie „Stronami”,

PRAGNĄC ustanowić trwałe ramy współpracy między Stronami wraz z jasnymi warunkami uczestnictwa Australii w programach i działaniach Unii, a także mechanizm ułatwiający ustanowienie takiego uczestnictwa w poszczególnych programach lub działaniach Unii;

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne cele, wartości i silne powiązania Stron ustanowione między innymi na mocy Umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Australią, z drugiej strony, sporządzonej w Manili w dniu 7 sierpnia 2017 r. (zwanej dalej „umową ramową”) oraz Umowy odnoszącej się do współpracy naukowo-technicznej między Wspólnotą Europejską a Australią sporządzonej w Canberze w dniu 23 lutego 1994 r., z późniejszymi zmianami, które to umowy stanowią ogólne ramy współpracy między Stronami w dziedzinie badań i w innych istotnych dziedzinach, a także uznając wspólne pragnienie Stron dotyczące dalszego rozwijania, wzmacniania, pobudzania i rozszerzania ich stosunków i współpracy;

UWZGLĘDNIAJĄC wysiłki Stron, aby poprzez połączenie sił z partnerami międzynarodowymi przewodzić działaniom podejmowanym w odpowiedzi na globalne wyzwania zgodnie z planem działania na rzecz ludzi, planety i dobrobytu zawartym w dokumencie ONZ zatytułowanym „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, oraz uznając, że badania naukowe i innowacje są kluczowymi czynnikami napędzającymi innowacyjny zrównoważony wzrost i zasadniczym narzędziem jego realizacji na drodze ku konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej;

UZNAJĄC zasadnicze znaczenie wspólnych podstawowych wartości i zasad leżących u podstaw współpracy międzynarodowej między Stronami w dziedzinie badań naukowych i innowacji, takich jak etyka i uczciwość w badaniach naukowych, równość płci, różnorodność i inkluzywność i równe szanse dla osób o różnych tożsamościach i z różnych środowisk, a także wspólny cel Stron polegający na wspieraniu i ułatwianiu współpracy między organizacjami w dziedzinie badań naukowych i innowacji, w tym uniwersytetami, oraz wymianie najlepszych praktyk i atrakcyjnych karier naukowych, ułatwianiu transgranicznej i międzysektorowej mobilności naukowców, wspieraniu swobodnego przepływu wiedzy naukowej i innowacji, promowaniu poszanowania wolności nauki i wolności badań naukowych, oraz wspieraniu działań w zakresie edukacji i komunikacji naukowej;

UZNAJĄC zamiar Stron w odniesieniu do współpracy i wnoszenia wkładu w działania w zakresie badań naukowych i innowacji oraz misje Unii służące wspieraniu i wzmacnianiu zdolności badawczych w celu sprostania globalnym wyzwaniom, a także pogłębieniu konkurencyjności przemysłowej Stron, a tym samym osiągnięciu transformacyjnego i systemowego wpływu na społeczeństwa w celu wsparcia celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, oraz by współpracować w priorytetowych obszarach;

MAJĄC NA UWADZE, że Australia i Unia współpracują w kwestiach strategicznych w ramach kompleksowych stosunków opartych na umowie ramowej oraz decydują się na współpracę w dziedzinie nauki, badań naukowych i innowacji, przy wzajemnym poszanowaniu głębokiego zaangażowania obu Stron na rzecz doskonałości badawczej, a także pracują nad poszukiwaniem innowacyjnych sposobów radzenia sobie z globalnymi wyzwaniami;

UZNAJĄC, że otwartość, współpraca międzynarodowa i wolność nauki stanowią podstawę doskonałości w zakresie badań naukowych i innowacji, a jednocześnie uznając, że zmieniający się kontekst geopolityczny i technologiczny stwarza ryzyko dla integralności i odpowiedzialnego wykorzystywania badań międzynarodowych, oraz potwierdzając odpowiedzialność Stron za stosowanie odpowiednich i proporcjonalnych środków w celu ochrony ich ekosystemów badań naukowych i innowacji, w tym bezpieczeństwa badań naukowych, zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi i prawem krajowym;

PRZYPOMINAJĄC, że ujawnianie informacji niejawnych na mocy niniejszej Umowy podlega Umowie między Australią a Unią Europejską w sprawie bezpieczeństwa informacji niejawnych, sporządzonej w Brukseli w dniu 13 stycznia 2010 r., w jej najnowszej wersji;

MAJĄC NA UWADZE, że unijny program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwany dalej „programem »Horyzont Europa«”) został ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającym program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. UE L 170 z 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>);

UZNAJĄC ogólne zasady określone w rozporządzeniu (UE) 2021/695;

PODKREŚLAJĄC rolę partnerstw europejskich w podejmowaniu niektórych z najpilniejszych wyzwań stojących przed Europą w ramach skoordynowanych inicjatyw w zakresie badań naukowych i innowacji w znacznym stopniu przyczyniających się do realizacji tych priorytetów Unii w dziedzinie badań naukowych i innowacji, które wymagają masy krytycznej i długoterminowej wizji, a także podkreślając znaczenie zaangażowania w te partnerstwa państw stowarzyszonych;

UZNAJĄC, że wzajemne uczestnictwo w programach w zakresie badań naukowych i innowacji drugiej Strony powinno przynosić obopólne korzyści; uznając jednocześnie, że Strony zastrzegają sobie prawo do ograniczenia lub określenia warunków uczestnictwa w swoich programach w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym, w szczególności, w działaniach związanych z ich strategicznymi aktywami, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ARTYKUŁ 1

Przedmiot

Niniejsza Umowa ustanawia ogólne warunki mające zastosowanie do uczestnictwa Australii w programach lub działaniach Unii oraz szczegółowe warunki mające zastosowanie do uczestnictwa Australii w programach lub działaniach Unii objętych protokołem do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej Umowy stosuje się następujące definicje:

- a) „akt podstawowy” oznacza:
 - (i) akt prawny przyjęty przez instytucję lub instytucje Unii, inny niż zalecenie lub opinia, ustanawiający program, będący podstawą prawną działania i wykonania odpowiadających mu wydatków zapisanych w budżecie ogólnym Unii (zwanym dalej „budżetem Unii”) lub gwarancji budżetowych lub pomocy finansowej mających pokrycie w budżecie Unii, w tym zmiany tego aktu prawnego i odpowiednie akty prawne instytucji Unii, które uzupełniają lub wdrażają ten akt prawny, z wyjątkiem aktów w sprawie przyjęcia programów prac, lub

- (ii) akt prawny przyjęty przez instytucję lub instytucje Unii, inny niż zalecenie lub opinia, ustanawiający działanie finansowane z budżetu Unii inne niż programy, w tym zmiany tego aktu prawnego i odpowiednie akty prawne instytucji Unii, które uzupełniają lub wdrażają ten akt prawny, z wyjątkiem aktów w sprawie przyjęcia programów pracy;
- b) „umowa o finansowaniu” oznacza umowę dotyczącą programów i działań Unii na podstawie protokołów do niniejszej Umowy, w której to umowie uczestniczy Australia i która służy wykonaniu środków finansowych Unii, takich jak: umowa o udzielenie dotacji, umowa o przyznanie wkładu, umowa ramowa o partnerstwie finansowym, umowa w sprawie finansowania lub umowa w sprawie gwarancji;
- c) „inne zasady dotyczące realizacji programów i działań Unii” oznaczają zasady określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. UE L, 2024/2509 z 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>) (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”), a także zasady określone w programie prac, zaproszeniach lub innych unijnych procedurach wyboru;
- d) „unijna procedura wyboru” oznacza procedurę przyznawania finansowania unijnego wszczętą przez Unię lub przez osoby lub podmioty, którym powierzono wykonywanie środków finansowych Unii;

- e) „podmiot z Australii” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w Australii, lub rząd Australii lub rząd stanowy lub terytorialny Australii, i która to osoba lub rząd uczestniczy w działaniach objętych programem lub działaniem Unii zgodnie z aktami podstawowymi;
- f) „rok budżetowy Unii” oznacza okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia.

ARTYKUŁ 3

Ustanowienie uczestnictwa

1. Australia zostaje dopuszczona do uczestnictwa w programach lub działaniach Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – w ich częściach, które są otwarte na uczestnictwo Australii, a także przyczynia się do ich realizacji, zgodnie z aktami podstawowymi i zgodnie z protokołami do niniejszej Umowy.
2. Szczegółowe warunki uczestnictwa Australii w programie „Horyzont Europa” określono w dołączonym do niniejszej Umowy Protokole w sprawie stowarzyszenia Australii z programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (2021–2027). Na zasadzie odstępstwa art. 15 ust. 13 niniejszej Umowy protokół ten może zostać zmieniony decyzją Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy art. 14 niniejszej Umowy (zwanego dalej „Wspólnym Komitetem”).
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 13 niniejszej Umowy, szczegółowe warunki uczestnictwa Australii w każdym innym odpowiednim programie lub działaniu Unii są określone w protokołach do niniejszej Umowy przyjmowanych i zmienianych decyzją Wspólnego Komitetu.

4. Protokoły do niniejszej Umowy:

- a) określają programy lub działania Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, w których uczestniczy Australia;
- b) określają czas trwania uczestnictwa, który odnosi się do okresu, w którym Australia i podmioty z Australii mogą ubiegać się o finansowanie unijne lub w którym można im powierzyć wykonywanie środków finansowych Unii;
- c) określają szczególne warunki uczestnictwa Australii i podmiotów z Australii, w tym szczególne zasady wykonania warunków finansowych przewidzianych w art. 6 i 7 niniejszej Umowy, szczególne zasady mechanizmu korekty przewidzianego w art. 8 niniejszej Umowy oraz warunki udziału w strukturach utworzonych na potrzeby realizacji tych programów lub działań Unii. Warunki te muszą być zgodne z niniejszą Umową i z aktami podstawowymi oraz aktami prawnymi jednej lub większej liczby instytucji Unii ustanawiającymi takie struktury; oraz
- d) w stosownych przypadkach muszą określać kwotę wkładu finansowego Australii na rzecz programu Unii realizowanego za pośrednictwem instrumentu finansowego lub gwarancji budżetowej.

ARTYKUŁ 4

Zgodność z zasadami dotyczącymi programu lub działania Unii

1. Australia uczestniczy w programach lub działaniach Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, w ich częściach objętych protokołami do niniejszej Umowy na warunkach określonych w niniejszej Umowie, protokołach do niej, aktach podstawowych i innych zasadach dotyczących wdrażania programów i działań Unii.
2. Warunki, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, obejmują:
 - a) kwalifikowalność podmiotów z Australii i inne warunki kwalifikowalności dotyczące Australii, odnoszące się w szczególności do pochodzenia, miejsca prowadzenia działalności lub przynależności państwowej; oraz
 - b) warunki mające zastosowanie do składania, oceny i wyboru wniosków oraz do realizacji działań przez kwalifikujące się podmioty z Australii.
3. Warunki, o których mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, muszą być równoważne z warunkami mającymi zastosowanie do kwalifikujących się podmiotów z państw członkowskich Unii (zwanych dalej „państwami członkowskimi”), w tym z warunkiem przestrzegania środków ograniczających Unii przyjętych na mocy Traktatu o Unii Europejskiej lub Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, chyba że warunki, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stanowią inaczej.

ARTYKUŁ 5

Uczestnictwo Australii w zarządzaniu programami lub działaniami Unii

1. Przedstawicielom lub ekspertom z Australii lub ekspertom wyznaczonym przez Australię zezwala się na uczestnictwo w roli obserwatorów w komitetach, posiedzeniach grup ekspertów lub innych podobnych posiedzeniach, w których uczestniczą przedstawiciele lub eksperci państw członkowskich lub eksperci wyznaczeni przez państwa członkowskie, wspierających Komisję Europejską w realizacji programów lub działań Unii lub ich części, oraz w zarządzaniu nimi, lub które zostały ustanowione przez Komisję Europejską w odniesieniu do wdrażania prawa Unii w związku z programami, działaniami lub ich częściami, w których uczestniczy Australia zgodnie z art. 3 niniejszej Umowy, chyba że posiedzenia te dotyczą kwestii zastrzeżonych tylko dla państw członkowskich lub programu lub działania Unii, lub ich części, w których Australia nie uczestniczy. Przedstawiciele lub eksperci z Australii lub eksperci wyznaczeni przez Australię nie są obecni podczas głosowań. Australia jest informowana o wyniku głosowania.
2. W przypadku gdy eksperci lub oceniający nie są mianowani na podstawie obywatelstwa, obywatelstwo nie może być powodem, aby wykluczyć obywateli Australii.

3. Z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 1 niniejszego artykułu uczestnictwo przedstawicieli z Australii w posiedzeniach, o których mowa w tym ustępie, lub w innych posiedzeniach związanych z realizacją programów lub działań Unii, podlega tym samym zasadom i procedurom co zasady i procedury mające zastosowanie do przedstawicieli państw członkowskich w odniesieniu do prawa do zabierania głosu oraz otrzymywania informacji i dokumentacji, chyba że posiedzenia te dotyczą kwestii zastrzeżonych tylko dla państw członkowskich lub są związane z programami lub działaniami Unii lub ich częściami, w których Australia nie uczestniczy. Protokoły do niniejszej Umowy mogą określać dodatkowe zasady zwrotu kosztów podróży i utrzymania.

4. W protokołach do niniejszej Umowy można określić dodatkowe zasady dotyczące uczestnictwa ekspertów, a także uczestnictwa Australii w radach zarządzających i strukturach utworzonych na potrzeby realizacji programów lub działań Unii określonych w odpowiednim protokole.

ARTYKUŁ 6

Warunki finansowe

1. Uczestnictwo Australii lub podmiotów z Australii w programach lub działaniach Unii lub – w wyjątkowych przypadkach – ich częściach jest uzależnione od wniesienia przez Australię wkładu finansowego do odpowiedniego finansowania z budżetu Unii.

2. Dla każdego programu lub działania Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, wkład finansowy przyjmuje formę sumy:

a) wkładu operacyjnego; oraz

b) opłaty z tytułu uczestnictwa.

3. Wkład finansowy ma formę rocznej płatności dokonywanej jednorazowo lub w ratach.

4. Bez uszczerbku dla ust. 8 niniejszego artykułu i art. 7 niniejszej Umowy opłata z tytułu uczestnictwa wynosi 4 % rocznego wkładu operacyjnego i nie podlega korektom z mocą wsteczną. Od 2028 r. Wspólny Komitet może dostosować wysokość opłaty z tytułu uczestnictwa.

5. Z wkładu operacyjnego pokrywa się wydatki operacyjne i wydatki na wsparcie; ma on charakter dodatkowy, zarówno w środkach na zobowiązania, jak i środkach na płatności, względem kwot zapisanych w ostatecznie przyjętym budżecie Unii na programy lub działania Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, powiększonych, w stosownych przypadkach, o zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel nie pochodzące z wkładów finansowych na rzecz programów i działań Unii, przekazanych przez innych darczyńców, jak określono w odpowiednim protokole do niniejszej Umowy.

6. Wkład operacyjny opiera się na kluczu do ustalenia wkładu określonym jako stosunek produktu krajowego brutto (PKB) Australii w cenach rynkowych do PKB Unii w cenach rynkowych. PKB w cenach rynkowych, który ma być stosowany, jest określany przez właściwe służby Komisji Europejskiej w oparciu o najnowsze dane statystyczne dostępne do obliczeń budżetowych w roku poprzedzającym rok, w którym należna jest roczna płatność. Dostosowania tego klucza do ustalenia wkładu mogą zostać określone w odpowiednich protokołach do niniejszej Umowy.

7. Wkład operacyjny opiera się na zastosowaniu klucza do ustalenia wkładu względem pierwotnych środków na zobowiązania powiększonych tak, jak przewidziano w ust. 5 niniejszego artykułu, i zapisanych w ostatecznie przyjętym budżecie Unii na dany rok na potrzeby finansowania programów lub działań Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, w których uczestniczy Australia.

8. Na zasadzie odstępstwa od ust. 6 i 7 niniejszego artykułu roczny wkład operacyjny Australii na rzecz programu „Horyzont Europa” na rok 2027 stanowią stałe kwoty określone w załączniku I do protokołu w sprawie stowarzyszenia Australii z programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (2021–2027) do niniejszej Umowy.

9. Opłaty z tytułu uczestnictwa, o których mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, mają następującą wartość za rok 2027:

– 4 %.

10. Na wniosek Unia przekazuje Australii informacje dotyczące jej wkładu finansowego określonego w informacjach dotyczących budżetu, rachunkowości, wyników i ewaluacji przekazywanych organom budżetowym Unii i jej organom udzielającym absolutorium w odniesieniu do programów lub działań Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, w których uczestniczy Australia. Informacje te są przekazywane z należyтым uwzględnieniem przepisów Unii i Australii dotyczących poufności i ochrony danych oraz pozostają bez uszczerbku dla informacji, do których otrzymywania Australia jest uprawniona na podstawie niniejszej Umowy.

11. Wszystkie wkłady finansowe Australii lub płatności ze strony Unii oraz obliczenia kwot należnych lub kwot otrzymywanych dokonywane są w euro.

12. Szczegółowe postanowienia dotyczące wprowadzenia w życie niniejszego artykułu są zawarte w odpowiednich protokołach do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 7

Programy i działania Unii,
do których ma zastosowanie mechanizm dostosowania wkładu operacyjnego

1. Jeśli tak przewiduje odpowiedni protokół, wkład operacyjny programu lub działania Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – jego części, na rok N może zostać skorygowany ze skutkiem wstecznym w kolejnym roku lub w kolejnych latach na podstawie zobowiązań budżetowych podjętych w stosunku do środków na zobowiązania przyznanych na ten rok, ich wykonania poprzez zobowiązania prawne oraz ich umorzenia.
2. Pierwszej korekty dokonuje się w roku N+1, gdy początkowy wkład operacyjny jest korygowany o różnicę między wkładem a wkładem skorygowanym obliczonym poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu z roku N, skorygowanego poprzez zastosowanie współczynnika, o ile przewiduje to odpowiedni protokół, do sumy:
 - a) zobowiązań budżetowych podjętych w stosunku do środków na zobowiązania zatwierdzonych w roku N na podstawie przyjętego budżetu Unii oraz w stosunku do środków na zobowiązania odpowiadających umorzeniom ponownie oddanym do dyspozycji; oraz

b) środków z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, które nie wynikają z wkładów finansowych innych darczyńców na rzecz programów i działań Unii objętych zakresem każdego odpowiedniego protokołu do niniejszej Umowy i które były dostępne na koniec roku N.

3. W każdym kolejnym roku, aż do spłacenia lub umorzenia wszystkich zobowiązań budżetowych finansowanych ze środków na zobowiązania pochodzących z roku N, i nie później niż trzy lata po zakończeniu programu Unii lub po zakończeniu wieloletnich ram finansowych odpowiadających rokowi N, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej, Unia oblicza korektę wkładu na rok N, zmniejszając wkład Australii o kwotę uzyskaną poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu, skorygowaną, jeżeli przewiduje to odpowiedni protokół, na rok N względem umorzeń dokonywanych każdego roku wobec zobowiązań na rok N finansowanych z budżetu Unii lub z umorzeń ponownie oddanych do dyspozycji.

4. Jeżeli środki budżetowe pochodzące z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, które nie wynikają z wkładów finansowych na rzecz programów i działań Unii od innych darczyńców objętych każdym z odpowiednich protokołów do niniejszej Umowy, zostaną anulowane, wkład Australii na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, zmniejsza się o kwotę uzyskaną poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu w roku N, skorygowaną, jeżeli przewiduje to odpowiedni protokół, do anulowanej kwoty.

ARTYKUŁ 8

Programy i działania Unii, do których ma zastosowanie mechanizm automatycznej korekty

1. Mechanizm automatycznej korekty ma zastosowanie do tych programów lub działań Unii, lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, do których zastosowanie mechanizmu automatycznej korekty przewidziano w odpowiednim protokole do niniejszej Umowy. Stosowanie tego mechanizmu automatycznej korekty może zostać ograniczone do części programu lub działania Unii określonych w odpowiednim protokole do niniejszej Umowy, realizowanych poprzez dotacje, w odniesieniu do których organizowane są zaproszenia do składania wniosków. Szczegółowe zasady wskazywania części programu lub działania, do których mechanizm automatycznej korekty ma zastosowanie lub nie ma zastosowania, można określić w odpowiednim protokole do niniejszej Umowy.
2. Kwota automatycznej korekty dla programu lub działania Unii lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, odpowiada różnicy między pierwotnymi kwotami zobowiązań prawnych faktycznie zaciągniętych wobec Australii lub podmiotów z Australii, finansowanych ze środków na zobowiązania w danym roku, a odpowiednim wkładem operacyjnym wniesionym przez Australię i skorygowanym zgodnie z art. 7 niniejszej Umowy, o ile odpowiedni protokół do niniejszej Umowy przewiduje taką korektę, z wyłączeniem wydatków na wsparcie, obejmującym ten sam okres.
3. Szczegółowe zasady ustalania odpowiednich kwot zobowiązań prawnych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w tym w przypadku konsorcjów, a także obliczania automatycznej korekty, mogą zostać określone w odpowiednim protokole do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 9

Przeglądy i audyty

1. Unia ma prawo przeprowadzać, zgodnie z mającymi zastosowanie aktami instytucji lub organu Unii, lub większej ich liczby, oraz w zakresie przewidzianym w stosownych umowach o finansowaniu lub umowach wdrażających, przeglądy i audyty techniczne, naukowe, finansowe lub inne rodzaje przeglądów i audytów w obiektach dowolnego podmiotu z Australii będącego stroną umowy o finansowaniu i otrzymującego finansowanie Unii, jak również w obiektach dowolnego podmiotu zewnętrznego z Australii uczestniczącego w wykonywaniu środków finansowych Unii. Takie przeglądy i audyty mogą być przeprowadzane przez pracowników instytucji i organów Unii, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, lub przez inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską zgodnie z prawem Unii. Wykonując swoje obowiązki na terytorium Australii, pracownicy instytucji i organów Unii oraz inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską działają w sposób zgodny z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Australii.

2. Podczas wykonywania ust. 1 niniejszego artykułu pracownikom instytucji i organów Unii, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, oraz pozostałym osobom upoważnionym przez Komisję Europejską – w zakresie przewidzianym w odpowiednich umowach o finansowaniu lub umowach wdrażających – przysługuje odpowiedni dostęp do miejsc, prac i dokumentów, w wersji papierowej oraz elektronicznej, jak również do wszystkich informacji potrzebnych w celu przeprowadzenia takich przeglądów i audytów, w tym prawo do uzyskania fizycznej lub elektronicznej kopii oraz wyciągów z wszelkich dokumentów lub zawartości wszelkich nośników danych będących w posiadaniu objętej audytem osoby fizycznej lub prawnej lub objętej audytem osoby trzeciej.

3. Australia nie sprzeciwia się prawu wjazdu do Australii lub dostępowi do obiektów pracowników i innych osób, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w związku z wykonywaniem przez te osoby obowiązków, o których mowa w niniejszym artykule, ani nie stwarza żadnych szczególnych przeszkód w korzystaniu z tego prawa i dostępu. Niniejszego artykułu nie należy interpretować jako uniemożliwiającego Australii przyjęcie lub utrzymanie w mocy środków o zasięgu ogólnym, w tym ogólnych wymogów wizowych.

4. Przeglądy i audyty, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, można przeprowadzać również po zawieszeniu stosowania protokołu do niniejszej Umowy zgodnie z art. 15 ust. 4 niniejszej Umowy, zaprzestaniu tymczasowego stosowania niniejszej Umowy lub jej rozwiązaniu, na warunkach określonych w mających zastosowanie aktach prawnych instytucji lub organu Unii, lub większej ich liczby, w zakresie przewidzianym w odpowiednich umowach o finansowaniu lub umowach wdrażających zawartych z podmiotami z Australii w odniesieniu do dowolnego zobowiązania prawnego związanego z wykonaniem budżetu Unii i zaciągniętego przez Unię przed datą, w której zawieszenie stosowania odpowiedniego protokołu, zaprzestanie tymczasowego stosowania niniejszej Umowy lub jej rozwiązanie stało się skuteczne.

ARTYKUŁ 10

Zwalczanie nieprawidłowości, nadużyć finansowych i innych przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii

1. Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (zwany dalej „OLAF”) uprawnione są do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji na terytorium Australii w odniesieniu do podmiotu z Australii będącego stroną odpowiedniej umowy o finansowaniu lub podmiotu zewnętrznego z Australii wykonujących umowę o finansowaniu na podstawie umowy, zgodnie z odpowiednią umową o finansowaniu i inną mającą zastosowanie umową oraz w zakresie, który został w nich określony. Dochodzenia te prowadzi się zgodnie z warunkami określonymi w mających zastosowanie aktach prawnych jednej lub większej liczby instytucji Unii. Wykonując swoje obowiązki na terytorium Australii, Komisja Europejska i OLAF muszą działać w sposób zgodny z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Australii.
2. Wyznaczony punkt kontaktowy Australii informuje w rozsądnym terminie Komisję Europejską lub OLAF o stwierdzonych przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub innych nielegalnych działaniach naruszających interesy finansowe Unii lub o podejrzeniach dotyczących takich nieprawidłowości, nadużyć lub nielegalnych działań.
3. Przy wykonywaniu ust. 1 niniejszego artykułu kontrole na miejscu i inspekcje mogą być przeprowadzane w obiektach podmiotów z Australii, o których mowa w tym ustępie, jak również w obiektach wszelkich innych podmiotów z Australii nieobjętych ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli taki inny podmiot wyrazi na to zgodę.

4. Środki związane z dochodzeniami administracyjnymi, stosowane na terytorium Australii, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, przygotowywane są i prowadzone przez Komisję Europejską lub OLAF w ścisłej współpracy z właściwym organem wyznaczonym przez rząd Australii. Wyznaczonemu punktowi kontaktowemu Australii przekazuje się odpowiednio wcześniej informacje dotyczące przedmiotu, celu i podstawy prawnej kontroli i inspekcji, co umożliwia mu zapewnienie pomocy, w tym określenie odpowiedniego właściwego organu. W związku z powyższym urzędnicy odpowiednich właściwych organów mogą uczestniczyć w dochodzeniach administracyjnych, w tym kontrolach na miejscu oraz inspekcjach.
5. Na wniosek organów Australii mogą one przeprowadzać kontrole na miejscu i inspekcje wspólnie z Komisją Europejską lub OLAF-em.
6. Podczas wykonywania ust. 1 niniejszego artykułu pracownicy Komisji Europejskiej i personel OLAF-u mają dostęp do wszystkich informacji i dokumentów, w tym danych komputerowych, dotyczących przedmiotowych operacji, które są niezbędne w celu właściwego przeprowadzenia kontroli na miejscu i inspekcji. Mogą oni w szczególności kopiować stosowne dokumenty.
7. W przypadku gdy podmiot z Australii, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, sprzeciwia się kontroli na miejscu lub inspekcji, wyznaczony punkt kontaktowy Australii – działając zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Australii – udziela, w możliwym zakresie, pomocy Komisji Europejskiej lub OLAF-owi, aby umożliwić im wywiązanie się z obowiązku przeprowadzenia kontroli na miejscu lub inspekcji. Pomoc ta obejmuje, w miarę możliwości, stosowanie odpowiednich środków zabezpieczających na podstawie prawa Australii, w szczególności w celu zabezpieczenia dowodów.

8. Komisja Europejska lub OLAF informują wyznaczony punkt kontaktowy Australii o wynikach takich kontroli i inspekcji. W szczególności Komisja Europejska lub OLAF zgłaszają punktowi kontaktowemu Australii jak najszybciej wszelkie przypadki nieprawidłowości stwierdzone przez te instytucje w trakcie kontroli na miejscu lub inspekcji i podejrzenia dotyczące takich nieprawidłowości.
9. Bez uszczerbku dla stosowania prawa karnego Australii Komisja Europejska może nakładać środki i kary administracyjne na podmioty z Australii, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zgodnie z prawodawstwem Unii.
10. W celu prawidłowego wykonania niniejszego artykułu Komisja Europejska lub OLAF i wyznaczony punkt kontaktowy Australii regularnie wymieniają informacje oraz, na wniosek jednej ze Stron, konsultują się wzajemnie.
11. W celu ułatwienia skutecznej współpracy i wymiany informacji z OLAF-em Australia wyznacza punkt kontaktowy, który wskaże właściwe organy zajmujące się poszczególnymi sprawami.
12. Wymiana informacji między Komisją Europejską lub OLAF-em, wyznaczonym punktem kontaktowym i właściwymi organami Australii odbywa się z należyтым uwzględnieniem wymogów każdej ze stron dotyczących poufności, ochrony danych i bezpieczeństwa informacji. Dane osobowe zawarte w wymienianych informacjach muszą być chronione zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi i wykonawczymi odpowiednio Unii i Australii.

ARTYKUŁ 11

Współpraca w zakresie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii

Organy Australii współpracują, zgodnie z mającymi zastosowanie instrumentami współpracy międzynarodowej, w tym pomiędzy Australią a państwami członkowskimi lub Unią, lub w inny sposób dozwolony na mocy prawa krajowego Australii, z organami Unii lub państw członkowskich właściwymi w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, w tym stawiania przed sądem domniemanych sprawców i współsprawców tych przestępstw. Wnioski składane wobec Australii na podstawie mających zastosowanie instrumentów współpracy międzynarodowej mogą zawierać, w stosownych przypadkach, wnioski złożone w związku z prowadzeniem postępowań przygotowawczych lub wnoszeniem i popieraniem oskarżeń przez Prokuraturę Europejską.

ARTYKUŁ 12

Odzyskiwanie należności i egzekucja

1. Komisja Europejska może przyjąć decyzję nakładającą zobowiązanie pieniężne na podmiot z Australii, inny niż państwo, który jest stroną odpowiedniej umowy o finansowaniu w odniesieniu do wszelkich roszczeń wynikających z umowy o finansowaniu. Jeżeli po powiadomieniu podmiotu z Australii o tej decyzji zgodnie z art. 13 niniejszej Umowy podmiot ten nie dokona płatności w wyznaczonym terminie, Komisja Europejska powiadamia o tej decyzji wyznaczony punkt kontaktowy Australii. Po powiadomieniu Australia wpłaca Komisji Europejskiej kwotę zobowiązania pieniężnego, chyba że Komisja Europejska nie zakończyła swoich odpowiednich standardowych procedur w celu uzyskania dobrowolnej płatności z tytułu wspomnianej decyzji. Jeżeli Australia wpłaci kwotę zobowiązania pieniężnego, może dochodzić zwrotu tej kwoty od podmiotu z Australii, na który nałożono zobowiązanie pieniężne, a Komisja Europejska na wniosek Australii dostarcza odpowiednią dokumentację dotyczącą dokonanej płatności.

2. Jeżeli na podstawie klauzuli arbitrażowej zawartej w umowie lub porozumieniu wydawane są wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w odniesieniu do programów, działań, czynności lub projektów Unii, w przypadku gdy takie wyroki lub postanowienia zostały doręczone odpowiedniemu podmiotowi z Australii zgodnie z przepisami regulaminu TSUE dotyczącymi doręczeń, a podmiot ten nie wpłaci ustalonych kwot w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni, Komisja Europejska w swoim imieniu lub w imieniu odpowiedniej agencji wykonawczej lub organu Unii ustanowionego na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej powiadamia wyznaczony punkt kontaktowy Australii o wyroku lub postanowieniu TSUE, a rząd Australii wypłaca Komisji Europejskiej kwotę danego zobowiązania pieniężnego. Jeżeli Australia wpłaci kwotę zobowiązania pieniężnego, może dochodzić zwrotu tej kwoty do podmiotu z Australii, na który nałożono zobowiązanie finansowe. Na wniosek Australii Komisja Europejska przedstawia dokumentację dotyczącą dokonanej płatności.

3. Rząd Australii informuje Komisję Europejską o wyznaczonym punkcie kontaktowym na potrzeby niniejszego artykułu.

4. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest sądem właściwym w zakresie kontroli zgodności z prawem decyzji Komisji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, i wstrzymania ich wykonania.

ARTYKUŁ 13

Komunikacja, notyfikacja i wymiana informacji

Instytucje i organy Unii uczestniczące w realizacji programów lub działań Unii lub w kontrolowaniu takich programów lub działań są uprawnione do bezpośredniego komunikowania się, w tym za pośrednictwem elektronicznych systemów wymiany informacji, z podmiotami z Australii otrzymującymi unijne finansowanie, a także z podmiotami zewnętrznymi z Australii uczestniczącymi w wykonaniu unijnego finansowania mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę w Australii, w celu związanym z umową o finansowaniu lub inną mającą zastosowanie umową zawartą w celu realizacji tego programu lub działania Unii. Komisja Europejska jest uprawniona do doręczania decyzji, wyroków i postanowień, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 niniejszej Umowy, bezpośrednio osobom zamieszkałym i osobom prawnym mającym siedzibę w Australii. Takie podmioty i osoby trzecie z Australii mogą przedkładać bezpośrednio instytucjom i organom Unii wszelkie odpowiednie informacje i dokumenty, do których przedłożenia zobowiązane są na podstawie prawodawstwa Unii mającego zastosowanie do programu lub działania Unii oraz na podstawie umów o finansowaniu i innych stosownych umów zawartych w celu realizacji tego programu lub działania.

ARTYKUŁ 14

Wspólny Komitet

1. Niniejszym ustanawia się Wspólny Komitet. Wspólny Komitet jest złożony z przedstawicieli Unii oraz Australii.
2. Wspólny Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

3. Zadania Wspólnego Komitetu obejmują:

- a) ocenę, ewaluację i przegląd wykonywania niniejszej Umowy i protokołów do niej, w szczególności:
 - (i) uczestnictwo i wyniki uczestnictwa podmiotów z Australii w programach i działaniach Unii;
 - (ii) w stosownych przypadkach poziom wzajemnej otwartości na uczestnictwo podmiotów z Australii lub z Unii mających siedzibę na terytorium każdej ze Stron w programach lub działaniach drugiej Strony lub – w wyjątkowych przypadkach – w ich częściach;
 - (iii) wdrożenie mechanizmu wkładu finansowego oraz, w stosownych przypadkach, mechanizmu automatycznej korekty mającego zastosowanie do programów lub działań Unii objętych protokołami do niniejszej Umowy; oraz
 - (iv) wymianę informacji i, w stosownych przypadkach, badanie ewentualnych kwestii dotyczących wykorzystywania wyników, w tym praw własności intelektualnej;
- b) omawianie na wniosek jednej ze Stron ograniczeń stosowanych lub planowanych przez Stronę w zakresie dostępu do ich odpowiednich programów w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym w szczególności w przypadku działań związanych z ich aktywami strategicznymi, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem;
- c) rozpatrywanie sposobów usprawnienia i rozwijania współpracy;

- d) wspólne omawianie przyszłych kierunków i priorytetów polityk związanych z programami lub działaniami Unii objętymi protokołami do niniejszej Umowy;
- e) wymianę informacji, między innymi na temat nowych przepisów, decyzji lub krajowych programów, które są istotne dla wykonywania niniejszej Umowy i protokołów do niej;
- f) przyjmowanie protokołów do niniejszej Umowy w sprawie szczegółowych warunków uczestnictwa Australii w programach lub działaniach Unii lub – w wyjątkowych przypadkach – w ich częściach i w razie potrzeby zmienianie takich protokołów, w drodze decyzji;
- g) zmienianie art. 9 i 10 niniejszej Umowy, w szczególności w celu uwzględnienia zmian w aktach jednej lub większej liczby instytucji Unii, w drodze decyzji; oraz
- h) zmienianie swojego regulaminu wewnętrznego w drodze decyzji.

4. Decyzje Wspólnego Komitetu zapadają w drodze konsensu. Każda decyzja Wspólnego Komitetu określa datę jej wejścia w życie lub, jeżeli wymaga tego krajowy system prawny Strony, stanowi, że zmiany do niniejszej Umowy, nowe protokoły do niej lub zmiany protokołów do niej wejdą w życie po pisemnym powiadomieniu o zakończeniu wszelkich krajowych wymogów prawnych i procedur Stron.

5. Wspólny Komitet może zdecydować o powołaniu na poziomie ekspertów na zasadzie *ad hoc* dowolnej grupy roboczej lub organu doradczego, które mogą pomóc w wykonywaniu niniejszej Umowy.

6. Wspólny komitet działa w sposób ciągły poprzez wymianę odpowiednich informacji za pomocą dowolnych środków komunikacji, w szczególności w odniesieniu do uczestnictwa lub działań podmiotów z Australii. Wspólny Komitet może w szczególności wykonywać swoje zadania na piśmie, gdy zajdzie taka potrzeba.

7. Wspólny Komitet zbiera się co najmniej raz w roku oraz gdy wymagają tego szczególne okoliczności, na wniosek jednej ze Stron.

ARTYKUŁ 15

Postanowienia końcowe

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu swoich procedur wewnętrznych niezbędnych do tego celu. Niniejszą Umowę stosuje się od dnia 1 stycznia 2027 r.

2. Unia i Australia mogą tymczasowo stosować niniejszą Umowę zgodnie z ich odpowiednimi procedurami wewnętrznymi i prawodawstwem. Tymczasowe stosowanie rozpoczyna się w dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu ich procedur wewnętrznych niezbędnych do tego celu.

3. Jeżeli jedna Strona powiadomi drugą Stronę, że nie zakończy wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy, niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana z dniem otrzymania przez drugą Stronę takiego powiadomienia, a dzień ten stanowi datę zaprzestania stosowania na potrzeby niniejszej Umowy.

Decyzje Wspólnego Komitetu przestają obowiązywać w tym samym dniu.

4. Stosowanie odpowiedniego protokołu do niniejszej Umowy może zostać zawieszone przez Unię w przypadku częściowego lub całkowitego niewywiązania się z wniesienia wkładu finansowego należnego od Australii w ramach odpowiedniego programu lub działania Unii.

5. Jak określono w ust. 4 niniejszego artykułu, w przypadku braku płatności, który może w znacznym stopniu zagrozić realizacji i zarządzaniu odpowiednim programem lub działaniem Unii, Unia wysyła formalny monit. W przypadku braku płatności w terminie 20 dni roboczych od daty formalnego monitu Unia powiadamia Australię formalnym pismem o zawieszeniu stosowania odpowiedniego protokołu do niniejszej Umowy, które staje się skuteczne 15 dni po otrzymaniu takiego powiadomienia przez Australię.

6. W przypadku zawieszenia stosowania protokołu na mocy ust. 4 niniejszego artykułu, podmioty z Australii nie kwalifikują się do uczestnictwa w unijnych procedurach wyboru, które nie zostały zakończone w momencie wejścia w życie zawieszenia. Unijna procedura wyboru zostaje uznana za zakończoną, gdy zostaną zaciągnięte zobowiązania prawne wynikające z takiej procedury.

7. Zawieszenie na mocy ust. 4 niniejszego artykułu nie ma wpływu na zobowiązania prawne podjęte wobec podmiotów z Australii w ramach odpowiedniego programu lub działania Unii przed dniem, w którym zawieszenie stało się skuteczne. Odpowiedni protokół do niniejszej Umowy ma nadal zastosowanie do takich zobowiązań prawnych.

8. Unia niezwłocznie powiadamia Australię o otrzymaniu przez Unię całej kwoty należnego wkładu finansowego. Zawieszenie na podstawie ust. 4 niniejszego artykułu zostaje zniesione ze skutkiem natychmiastowym po otrzymaniu tego powiadomienia.

9. Od dnia zniesienia zawieszenia na podstawie ust. 4 niniejszego artykułu, zgodnie z ust. 8 niniejszego artykułu, podmioty z Australii ponownie kwalifikują się do udziału w unijnych procedurach wyboru rozpoczętych w ramach odpowiedniego programu lub działania Unii po tej dacie oraz w unijnych procedurach wyboru rozpoczętych przed tą datą, w przypadku których nie upłynął termin składania wniosków.

10. Każda ze Stron może rozwiązać niniejszą Umowę w dowolnym czasie w drodze pisemnego powiadomienia drugiej Strony o zamiarze jej rozwiązania. Niniejsza Umowa może zostać rozwiązana wyłącznie w całości. Rozwiązanie Umowy staje się skuteczne po upływie trzech miesięcy kalendarzowych od dnia, w którym druga Strona otrzymała pisemne powiadomienie. Dzień, w którym rozwiązanie Umowy staje się skuteczne, stanowi datę rozwiązania na potrzeby niniejszej Umowy.

11. Strony zgodnie postanawiają, że w przypadku gdy niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu lub zostaje rozwiązana zgodnie z ust. 10 niniejszego artykułu:

- a) czynności, działania, projekty lub ich części, w odniesieniu do których zaciągnięto zobowiązania prawne w trakcie tymczasowego stosowania lub po wejściu w życie niniejszej Umowy oraz zanim niniejsza Umowa przestała obowiązywać lub została rozwiązana, są kontynuowane do czasu ich zakończenia na warunkach określonych w niniejszej Umowie;

- b) roczny wkład finansowy na rzecz odpowiedniego programu lub działania w roku N, podczas którego niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana lub zostaje rozwiązana, wypłaca się w całości zgodnie z art. 6 niniejszej Umowy i wszelkimi odpowiednimi warunkami zawartymi w odpowiednich protokołach do niniejszej Umowy. W przypadku gdy zastosowanie ma mechanizm dostosowania, wkład operacyjny na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii w roku N zostaje dostosowany zgodnie z art. 7 niniejszej Umowy. W przypadku programów lub działań Unii, do których zastosowanie ma zarówno mechanizm dostosowania, jak i mechanizm automatycznej korekty, odpowiedni wkład operacyjny na rok N zostaje dostosowany zgodnie z art. 7 niniejszej Umowy i skorygowany zgodnie z jej art. 8. W przypadku programów lub działań Unii, w odniesieniu do których zastosowanie ma wyłącznie mechanizm automatycznej korekty, odpowiedni wkład operacyjny na rok N zostaje skorygowany zgodnie z art. 8 niniejszej Umowy. Opłata z tytułu uczestnictwa uiszczona za rok N jako część wkładu finansowego na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii nie jest dostosowywana ani korygowana;
- c) jeżeli zastosowanie ma mechanizm dostosowania, po roku, w którym niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana lub zostaje rozwiązana, wkłady operacyjne na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii wypłacone za lata, w których niniejsza Umowa miała zastosowanie, są dostosowywane zgodnie z jej art. 7. W przypadku programów lub działań Unii, w odniesieniu do których zastosowanie ma zarówno mechanizm dostosowania, jak i mechanizm automatycznej korekty, te wkłady operacyjne zostają dostosowane zgodnie z art. 7 niniejszej Umowy i automatycznie skorygowane zgodnie z jej art. 8. W przypadku programów lub działań Unii, w odniesieniu do których zastosowanie ma wyłącznie mechanizm korekty, odpowiedni wkład operacyjny zostaje automatycznie skorygowany zgodnie z art. 8 niniejszej Umowy.

12. Strony, za obopólną zgodą, ustalają wszelkie inne konsekwencje wynikające z rozwiązania niniejszej Umowy lub zaprzestania tymczasowego stosowania niniejszej Umowy.

13. Zmian niniejszej Umowy dokonuje się wyłącznie na piśmie i za obopólną zgodą Stron. Wejście w życie zmian następuje zgodnie z taką samą procedurą, jaka ma zastosowanie do wejścia w życie niniejszej Umowy, jak przewidziano w ust. 1 niniejszego artykułu.

14. Protokoły stanowią integralną część niniejszej Umowy.

15. Niniejszą Umowę sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności w interpretacji pierwszeństwo ma wersja angielska.

Sporządzono w [...] dnia [...] r.

W imieniu Unii Europejskiej

W imieniu Australii

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STOWARZYSZENIA AUSTRALII
Z PROGRAMEM RAMOWYM W ZAKRESIE
BADAŃ NAUKOWYCH I INNOWACJI „HORYZONT EUROPA” (2021–2027)

ARTYKUŁ 1

Zakres stowarzyszenia

Australia uczestniczy jako państwo stowarzyszone w filarze II „Globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa” programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwanego dalej „programem »Horyzont Europa«”), o którym mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. UE L 170 z 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>), realizowanego za pośrednictwem programu szczegółowego ustanowionego decyzją Rady (UE) 2021/764 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiającą program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylającą decyzję 2013/743/UE (Dz.U. UE L 167I z 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>), w ich najbardziej aktualnych wersjach.

ARTYKUŁ 2

Dodatkowe zasady i warunki uczestnictwa w programie „Horyzont Europa”

1. Przed podjęciem decyzji, czy podmioty z Australii kwalifikują się do uczestnictwa w działaniu związanym ze strategicznymi aktywami, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem Unii na podstawie art. 22 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/695, Komisja Europejska może zażądać określonych informacji lub gwarancji, takich jak:
 - a) informacje o tym, czy podmiotom z Unii przyznano lub zostanie przyznany wzajemny dostęp do istniejących i planowanych programów, projektów, czynności i działań Australii, lub ich części, równoważnych z danym działaniem programu „Horyzont Europa”;
 - b) informacje, czy w Australii istnieje mechanizm monitorowania inwestycji krajowych oraz gwarancje, że organy Australii będą zgłaszać i konsultować z Komisją Europejską – zgodnie z australijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi – możliwe przypadki, w których w ramach stosowania takiego mechanizmu dowiedziały się o planowanych inwestycjach zagranicznych lub przejęciu ze strony podmiotu mającego siedzibę poza Australią lub kontrolowanego spoza Australii wobec podmiotu z Australii, który otrzymał finansowanie z programu „Horyzont Europa” na działania związane z aktywami strategicznymi, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem Unii, pod warunkiem że Komisja Europejska dostarczy Australii wykaz odpowiednich podmiotów z Australii po podpisaniu umów o udzielenie dotacji z tymi podmiotami; oraz

c) gwarancje, że żadne z wyników, technologii, usług ani produktów opracowanych przez podmioty z Australii w ramach danych działań nie będą podlegać ograniczeniom wywozowym do państw członkowskich w okresie trwania działań oraz przez cztery lata po ich zakończeniu, zgodnie z australijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Australia udostępni co roku, w okresie trwania działań i przez cztery lata po jego zakończeniu, aktualny wykaz przedmiotów podlegających krajowym ograniczeniom wywozowym.

2. Podmioty z Australii mogą uczestniczyć w działaniach Dyrekcji Generalnej – Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) Komisji Europejskiej na zasadach i warunkach równoważnych zasadom i warunkom mającym zastosowanie do podmiotów z Unii, chyba że konieczne są ograniczenia w celu zapewnienia spójności z zakresem uczestnictwa wynikającym z wykonania ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Australia jest regularnie informowana o działaniach JRC związanych z uczestnictwem Australii w programie „Horyzont Europa”, w szczególności o wieloletnich programach prac JRC. Przedstawiciel Australii może zostać zaproszony w charakterze obserwatora na posiedzenia Rady Gubernatorów JRC w związku z kwestią dotyczącą uczestnictwa Australii w programie „Horyzont Europa”.

4. W przypadku gdy Unia realizuje program „Horyzont Europa” poprzez zastosowanie art. 185 i 187 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Australia i podmioty z Australii mogą brać udział w strukturach prawnych tworzonych na mocy tych postanowień, zgodnie z aktami prawnymi Unii, które zostały lub zostaną przyjęte w celu ustanowienia tych struktur prawnych.

5. W związku z uczestnictwem Australii w filarze II programu „Horyzont Europa” przedstawiciele Australii mają prawo uczestniczyć w charakterze obserwatorów w posiedzeniach komitetu, o którym mowa w art. 14 decyzji (UE) 2021/764 (zwanego dalej „komitetem”), bez prawa głosu i w odniesieniu do kwestii, które dotyczą Australii, gdy komitet omawia kwestie dotyczące realizacji filaru II programu „Horyzont Europa”. Takie uczestnictwo musi być zgodne z art. 5 Umowy. Koszty podróży przedstawicieli Australii na posiedzenia komitetu są zwracane w klasie ekonomicznej. W odniesieniu do wszystkich innych kwestii zwrot kosztów podróży i pobytu podlega takim samym zasadom, jakie mają zastosowanie do przedstawicieli państw członkowskich.

6. Strony dokładają wszelkich starań w ramach istniejących przepisów, w tym swoich zobowiązań międzynarodowych oraz krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych, aby ułatwiać swobodny przepływ, w tym wizyty i prowadzenie badań, oraz pobyt tymczasowy osób uczestniczących w działaniach objętych niniejszym protokołem oraz aby ułatwiać transgraniczny przepływ towarów i usług przeznaczonych do wykorzystania w tych działaniach.

ARTYKUŁ 3

Wzajemność

Podmioty prawne mające siedzibę w Unii mogą uczestniczyć w programach, czynnościach, działaniach, projektach lub ich częściach prowadzonych przez Australię, równoważnych z ich odpowiednikami w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Australii. W przypadku gdy Australia nie zapewnia finansowania, podmioty mające siedzibę w Unii mogą uczestniczyć w programie we własnym zakresie.

Niewyczerpujący wykaz równoważnych programów, czynności, działań, projektów lub ich części prowadzonych przez Australię znajduje się w załączniku II do niniejszego protokołu.

ARTYKUŁ 4

Otwarta nauka

Strony wzajemnie promują i wspierają praktyki w zakresie otwartej nauki zgodnie z zasadą „otwarty w największym możliwym zakresie, zamknięty tylko w koniecznym” w swoich programach, czynnościach, działaniach, projektach, lub – w wyjątkowych przypadkach – w ich częściach zgodnie z zasadami programu „Horyzont Europa” i przepisami ustawowymi i wykonawczymi Australii.

ARTYKUŁ 5

Szczegółowe postanowienia dotyczące wkładu finansowego, mechanizmu dostosowania i mechanizmu automatycznej korekty

1. W odniesieniu do wkładu operacyjnego Australii do programu „Horyzont Europa” zastosowanie ma mechanizm automatycznej korekty, o którym mowa w art. 8 Umowy. Mechanizm dostosowania przewidziany w art. 7 Umowy nie ma zastosowania do wkładu operacyjnego Australii do programu „Horyzont Europa”.

2. Mechanizm automatycznej korekty, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, opiera się na wynikach działań Australii i podmiotów z Australii w tych częściach filaru II programu „Horyzont Europa”, które są wdrażane za pomocą dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych.
3. Szczegółowe zasady stosowania mechanizmu automatycznej korekty, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, określono w załączniku I do niniejszego protokołu.

ARTYKUŁ 6

Postanowienia końcowe

1. Niniejszy protokół pozostaje w mocy tak długo, jak będzie to konieczne do zakończenia wszystkich czynności, działań, projektów lub – w wyjątkowych przypadkach – ich części, finansowanych z filaru II programu „Horyzont Europa”, wszystkich czynności niezbędnych do ochrony interesów finansowych Unii oraz wypełnienia wszystkich zobowiązań finansowych między Stronami wynikających z wykonania niniejszego protokołu.
2. Załączniki do niniejszego protokołu stanowią jego integralną część:
 - a) załącznik I: Zasady dotyczące wkładu finansowego Australii do programu „Horyzont Europa”
 - b) załącznik II: Wykaz prowadzonych przez Australię równoważnych programów, czynności, działań, projektów lub ich części.

**ZASADY DOTYCZĄCE WKŁADU FINANSOWEGO AUSTRALII
NA RZECZ PROGRAMU „HORYZONT EUROPA”**

I. Obliczenie wkładu finansowego Australii

1. Wkład finansowy Australii do filaru II programu „Horyzont Europa” ustala się co roku zgodnie z art. 6 Umowy.
2. Wkład operacyjny wnoszony przez Australię na rok budżetowy Unii 2027 wynosi 22 000 000 EUR.
3. Opłata z tytułu uczestnictwa Australii jest ustalana zgodnie z art. 6 ust. 4 i 9 Umowy.

II. Automatyczna korekta wkładu operacyjnego Australii

1. Do obliczania automatycznej korekty, o której mowa w art. 8 Umowy i w art. 5 niniejszego protokołu, stosuje się następujące zasady:
 - a) „dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych” oznaczają dotacje przyznawane w drodze zaproszeń do składania wniosków ogłaszanych w ramach filaru II programu „Horyzont Europa” beneficjentom końcowym, których można zidentyfikować w momencie obliczania automatycznej korekty; wyklucza się wsparcie finansowe dla osób trzecich określone w art. 207 rozporządzenia finansowego;

- b) w przypadku podpisania zobowiązania prawnego z konsorcjum kwoty wykorzystane do ustalenia początkowych kwot zobowiązania prawnego są łącznymi kwotami przyznanymi beneficjentom będącym podmiotami z Australii zgodnie z orientacyjnym podziałem budżetu określonym w umowie o udzielenie dotacji;
- c) wszystkie kwoty zobowiązań prawnych odpowiadające dotacjom przyznawanym w ramach procedur konkurencyjnych ustala się przy użyciu elektronicznego systemu Komisji Europejskiej „External – COmmon Research DAta Warehouse” (zwanego dalej „e-Corda”) i pobiera się z tego systemu w drugą środę lutego roku N+2;
- d) „koszty nieinterwencyjne” oznaczają koszty programu „Horyzont Europa” inne niż dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych, w tym wydatki na wsparcie, administrację dotyczącą poszczególnych programów i inne działania, w tym w szczególności zamówienia, nagrody, instrumenty finansowe, działania bezpośrednie JRC, składki (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Europejska Agencja Koordynacji Badań (Eureka), międzynarodowe partnerstwo na rzecz współpracy w dziedzinie efektywności energetycznej (IPEEC), Międzynarodowa Agencja Energetyczna (MAE), itp.), oraz ekspertów (oceniających, monitorowanie projektów);
- e) kwoty przydzielone organizacjom międzynarodowym, w przypadku gdy takie organizacje międzynarodowe są beneficjentami końcowymi, uznaje się za koszty nieinterwencyjne, chyba że dana organizacja międzynarodowa jest koordynatorem projektu i dystrybuuje środki finansowe na rzecz innych koordynatorów.

2. Mechanizm ten stosuje się w następujący sposób:

- a) automatyczne korekty za rok N w odniesieniu do wykonania środków na zobowiązania na rok N, podwyższone zgodnie z art. 6 ust. 5 Umowy, stosuje się na podstawie danych dotyczących roku N i roku N+1 z e-Corda, o których mowa w ppkt 1 lit. c) sekcji II niniejszego załącznika, w roku N+2; uwzględnioną kwotą będzie kwota dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, w odniesieniu do których przy obliczaniu korekty dostępne są dane;
- b) począwszy od roku N+2 i do 2029 r. włącznie kwotę automatycznej korekty oblicza się dla roku N, przyjmując różnicę między:
 - (i) łączną kwotą dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych przyznanych Australii lub podmiotom z Australii w ramach filaru II programu „Horyzont Europa” jako zobowiązania zaciągnięte ze środków budżetowych na rok N; oraz
 - (ii) kwotą wkładu operacyjnego Australii na rok N pomnożoną przez stosunek:
 - A) kwoty dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych na środki na zobowiązania w roku N w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, podwyższonej zgodnie z art. 6 ust. 5 Umowy; do
 - B) sumy wszystkich zatwierdzonych budżetowych środków na zobowiązania w roku N w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, w tym kosztów nieinterwencyjnych.

- III. Płatność wkładu finansowego Australii oraz płatność automatycznej korekty mającej zastosowanie do wkładu operacyjnego Australii
1. Komisja Europejska przekazuje Australii możliwie jak najszybciej, a najpóźniej w momencie wystawienia wezwania do wpłaty środków w roku budżetowym Unii, następujące informacje:
- a) kwotę wkładu operacyjnego, o której mowa w sekcji I pkt 2 niniejszego załącznika;
 - b) kwotę opłaty z tytułu uczestnictwa, o której mowa w art. 6 ust. 9 Umowy; oraz
 - c) od roku N+2 w odniesieniu do części programu „Horyzont Europa”, w przypadku której informacje takie są niezbędne do obliczenia automatycznej korekty, poziom zobowiązań zaciągniętych na rzecz podmiotów z Australii w ramach filaru II programu „Horyzont Europa” w podziale na odpowiedni rok środków budżetowych oraz powiązany całkowity poziom zobowiązań.
2. Komisja Europejska wydaje, najpóźniej w czerwcu każdego roku budżetowego Unii, wezwanie do wpłaty środków skierowane do Australii, odpowiadające jej wkładowi określonemu na podstawie niniejszego protokołu.

W wezwaniu do wpłaty środków przewiduje się, że Australia dokona płatności wkładu nie później niż 45 dni po wystawieniu wezwania do wpłaty środków.

W odniesieniu do pierwszego roku stosowania niniejszego protokołu Komisja Europejska wydaje wezwanie do wpłaty środków w terminie 60 dni od daty rozpoczęcia tymczasowego stosowania, zgodnie z art. 15 ust. 2 Umowy.

3. W roku 2029 wezwania do wpłaty środków odzwierciedlają również kwotę automatycznej korekty mającej zastosowanie do wkładu operacyjnego wniesionego za rok N-2. Za rok budżetowy Unii 2029 kwota wynikająca z automatycznej korekty zastosowanej do wkładów operacyjnych wpłaconych przez Australię w 2027 r. będzie należna Australii lub od Australii.
4. Australia wnosi swój wkład finansowy na podstawie niniejszego protokołu zgodnie z sekcją III niniejszego załącznika. W przypadku niedokonania przez Australię płatności w terminie wymagalności Komisja Europejska wysyła formalny monit.

Każde opóźnienie we wpłacie wkładu finansowego stanowi podstawę do zapłaty przez Australię odsetek od należnej kwoty, naliczanych od terminu wymagalności.

W odniesieniu do należności niezapłaconych w terminie stosuje się stopę odsetek równą stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego głównych operacji refinansowych, publikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C, obowiązującej pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, w którym przypada termin płatności, powiększonej o trzy i pół punktu procentowego.

WYKAZ PROWADZONYCH PRZEZ AUSTRALIĘ
RÓWNOWAŻNYCH PROGRAMÓW, CZYNNOŚCI, DZIAŁAŃ,
PROJEKTÓW LUB ICH CZĘŚCI

Poniższy niewyczerpujący wykaz uznaje się za programy, czynności, działania, projekty Australii lub ich części, równoważne z filarem II programu „Horyzont Europa”:

- Advancing Renewables Program;
 - Advanced Strategic Capabilities Accelerator;
 - Australian Centre for International Agricultural Research;
 - Cooperative Research Centres Program;
 - Future Made in Australia Innovation Fund;
 - National Competitive Grants Program;
 - National Health and Medical Research Council: Centres of Research Excellence, Ideas Grants, International Collaborative Schemes, Investigator Grants, Partnership Projects, Synergy Grants, Targeted Calls for Research.
-